

" Waterkwaliteit en visbestand in het Zeekanaal Brussel-Schelde anno 2021 "

1. Inleiding

Het Zeekanaal Brussel-Schelde is een onderdeel van de kanaalverbinding tussen Charleroi , Brussel en de Schelde.

Ongeveer 13 km van het Zeekanaal lopen over het grondgebied van de provincie Vlaams-Brabant en 11 km over dat van de provincie Antwerpen.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2019. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van het Zeekanaal Brussel-Schelde is in 2015 "matig", maar in 2019 "slecht".

De totale biologische waterkwaliteit van het Zeekanaal Brussel-Schelde is in beide jaren "ontoereikend".

b) Toekomstperspectieven

Het Zeekanaal Brussel-Schelde wordt in het ontwerp van het derde stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ingedeeld in klasse 5: gebieden waar de goede ecologische toestand/potentieel niet bereikt worden tegen 2033, maar waar potentieel een sterke vooruitgang mogelijk is.

De minister benadrukt, net zoals zij dat reeds eerder deed in antwoorden op verschillende mondelinge parlementaire vragen - in zowel de plenaire vergadering als tijdens de vergaderingen van de commissie Leefmilieu - en verschillende gelijkaardige schriftelijke vragen, dat dit momenteel een ontwerpplan betreft dat nog gefinaliseerd zal worden. De opmerkingen uit het openbaar onderzoek worden momenteel verwerkt.

Verschillende oorzaken liggen aan de basis van de huidige waterkwaliteit:

1) het feit dat het kanaal een kunstmatig waterlichaam is met als hoofdfunctie scheepvaart, waardoor mogelijkheden voor ecologische ingrepen inherent beperkt zijn;

2) het Vlaamse waterbeleid vooral inzet op onze natuurlijke en sterk veranderde waterlichamen om de waterkwaliteitsdoelen in eerste instantie daar te halen;

3) de fysisch-chemische waterkwaliteit grotendeels afhankelijk is van de waterkwaliteit van de Samber, de voornaamste voeding van het Kanaal, en de Zenne en haar zijlopen, die op verschillende plaatsen met het Kanaal in contact staat.

Een verdere kwaliteitsverbetering is dan ook sterk afhankelijk van inspanningen (van of binnen de andere Gewesten) in de stroomgebieden van de Samber en van de Zenne (inclusief zijwaterlopen).

Dit afstroomgebied is zeer groot en verschillende inspanningen in Vlaanderen, Brussel en Wallonië zullen noodzakelijk zijn om de waterkwaliteit verder te verbeteren. In het kader van het lopende Europese integrated project Life Belini zijn er in de drie Gewesten verschillende maatregelen voorzien in het afstroomgebied van de Zenne. Men verwacht dat deze een positieve impact zullen hebben op de water- en biologische kwaliteit van de Zenne en dus ook op die van het Zeekanaal Brussel-Schelde.

3. Afvissingen

a) Afvissing in 2017

Er zijn vangstgegevens op het Zeekanaal Brussel-Schelde daterend van 2017.

In opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) vond in het najaar 2017 een visstandonderzoek plaats in dit kanaal waarbij een globale raming van het visbestand werd bepaald.

De omvang van het visbestand werd op basis van gewicht geschat op 25,1 kg/ha en op basis van aantal op 1.119 stuks/ha.

Op basis van gewicht bestaat het visbestand vooral uit brasem (51%), blankvoorn (35%), baars (7%) en snoekbaars (6%).

Op basis van aantal bestaat het visbestand voornamelijk uit brasem (63%) en blankvoorn (27%).

In 2017 werden twaalf vissoorten aangetroffen. Ten opzichte van het vorige visstandonderzoek in 2012 werden twee extra soorten aangetroffen: winde en zwartbekgrondel. Paling, driedoornige stekelbaars, karper, rietvoorn en blauwbandgrondel werden in 2017 niet meer aangetroffen.

Een nieuw aangetroffen soort ten opzichte van 2012 is de zwartbekgrondel, een invasieve niet-inheemse soort.

b) Afvissing in 2019

In opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) werd ook een onderzoek gevoerd in 2019. [zie : Tabel op de laatste bladzijde]

Het visbestand in het Zeekanaal Brussel-Schelde is in 2019 geraamd op 8,6 kg/ha en 327 stuks/ha.

In het kanaal zijn in totaal 13 vissoorten (exclusief hybride) aangetroffen.

Op basis van biomassa hebben brasem (25%), snoekbaars (22%), karper (21%) en blankvoorn (19%) het grootste aandeel.

Op basis van aantal is zwartbekgrondel (37%) dominant gevolgd door de soorten brasem (30%) en blankvoorn (16%).

VERBEIREN Marc

Wolvertem , juni 2021

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger mevrouw Gwenny DE VROE in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Zuhail DEMIR :
 “ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2020-2021 , vraag nr. 900 van 20 april 2021 } .

TABEL

Tabel 7.5. Meerjarige soortenvergelijking op het Zeekanaal Brussel-Schelde.

Gilde	Vissoort	2016	2019	
Eurytoop	Aal	x	x	
	Alver	-	x	
	Baars	x	x	
	Blankvoorn	x	x	
	Brasem	x	x	
	Giebel	x	-	
	Hybride	x	x	
	Karper	x	x	
	Kolblei	x	x	
	Pos	x	-	
	Snoekbaars	x	x	
	Exoot	Brasemblei	x	-
		Zonnebaars	x	-
Zwartbekgrondel		x	x	
Limnofiel	Rietvoorn	x	x	
	Spiering	x	x	
	Zeelt	x	-	
Marien	Sprot	-	x	
	Brakwatergrondel	x	-	
	Harder	x	-	
	Schar	x	-	
Rheofiel	Winde	x	x	
	Totaal	20	14	

